

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

INFORMATION AND COMMUNICATION SUPPORT FOR PREVENTIVE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES: APPROACHES TO DEFINING THE CONCEPT AND FEATURES OF IMPLEMENTATION

Євтушенко Д.С., д.філос. у галузі права (PhD),
старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізький національний університет

Титаренко М.В., д.філос.у галузі права (PhD),
доцент кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізький національний університет

Рубель А.М., здобувач юридичного факультету
Запорізький національний університет

Особливостям реалізації превентивної діяльності як однієї з важливих складових діяльності правоохоронних органів варто приділити увагу з огляду на те, що правильний підбір форм і методів превентивної діяльності суб'єктами її здійснення є запорукою зниження відсотку вчинення протиправних діянь особами, які за своєю поведінкою, мають ознаки таких, які можуть бути схильними для вчинення таких діянь вперше, або вчинення протиправних діянь особами, що вже були притягнені до відповідальності за протиправні діяння раніше. Превентивна діяльність, яка здійснюється правоохоронними органами, з огляду на свою специфіку, здатна мінімізувати або ж ліквідувати фактори й умови, які можуть впливати на руйнування правосвідомості як населення в цілому, так і окремих груп або окремих осіб. При цьому необхідно наголосити на важливості володіння комунікативними навичками та комунікативною культурою працівниками правоохоронних органів, які здійснюють в межах своїх повноважень превентивну діяльність, зокрема при спілкуванні з населенням, що є невід'ємною частиною загальної та індивідуальної превентивної діяльності правоохоронних органів, а також комунікації з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, громадськими об'єднаннями тощо з метою ефективного, оперативного досягнення мети превентивної діяльності. Об'єктом роботи є суспільні відносини, пов'язані із здійсненням превентивної діяльності правоохоронними органами. Предметом роботи є підходи до визначення поняття інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів та особливості реалізації останнього. При написанні роботи використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання (спеціальної юридичної, логічної, порівняльно-правової, метод експертних оцінок, прогнозування тощо), що й дозволило комплексно проаналізувати підходи до визначення поняття інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів, а також його складових, проаналізувати особливості реалізації такої діяльності в цілому. Аналізуючи підходи до визначення понять «превентивної діяльності правоохоронних органів», «інформаційно-комунікативної спроможності», виділення з останньої складових «комунікативної компетентності» та «інформаційно-комунікативної функції», визначаючи особливості кожного з понять, характерні їх ознаки та особливості реалізації в сучасних умовах, варто наголосити на важливості інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів як однієї із особливих видів діяльності останніх з метою забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, підтримання правопорядку, законності, забезпечення публічної безпеки, попередження й припинення протиправних діянь, мінімізації та ліквідації факторів, причин і умов здійснення останніх, при цьому включаючи інформаційно-комунікативну складову, яка є невід'ємною частиною загальної та індивідуальної превентивної діяльності правоохоронних органів.

Ключові слова: комунікативна культура, інформаційно-комунікативне забезпечення, комунікативні компетентності, превенція, превентивна діяльність, правоохоронні органи, поняття, реалізація, законодавство.

The peculiarities of implementing preventive activities as one of the important components of law enforcement activities should be given attention given that the correct selection of forms and methods of preventive activities by the subjects of its implementation is the key to reducing the percentage of unlawful acts committed by persons who, by their behavior, have signs of being prone to commit such acts for the first time, or committing unlawful acts by persons who have already been prosecuted for unlawful acts before. Preventive activities carried out by law enforcement agencies, due to their specificity, can minimize or eliminate the factors and conditions that may affect the destruction of legal consciousness of the population as a whole, as well as of certain groups or individuals. At the same time, it is necessary to emphasize the importance of communication skills and communication culture of law enforcement officers who carry out preventive activities within their powers, in particular when communicating with the public, which is an integral part of the general and individual preventive activities of law enforcement agencies, as well as communication with other state authorities, local governments, enterprises, institutions, organizations, public associations, etc. in order to effectively and efficiently achieve the goal of preventive activities. The object of the study is social relations related to the implementation of preventive activities by law enforcement agencies. The subject matter of the work is approaches to defining the concept of information and communication support for preventive activities of law enforcement agencies and the specifics of the latter. When writing this work, the author used both general scientific and special methods of scientific cognition (specifically, legal, logical, comparative legal expert assessments, forecasting, etc.), which allowed for a comprehensive analysis of the approaches to defining the concept of information and communication support for preventive law enforcement activities, as well as its components, and to analyze the specifics of such activities in general. Analyzing the approaches to the definition of the concepts of «preventive activity of law enforcement agencies», «information and communication capacity», and the separation of «communication competence» and «information and communication function» from the latter, and defining the features of each of the concepts, their characteristic features and peculiarities of implementation in modern conditions, it is worth emphasizing the importance of information and communication support for preventive activity of law enforcement agencies as one of the special activities of the latter to ensure the protection of the rights, freedoms and legitimate interests of individuals and legal entities, maintain law and order, ensure public safety, prevent and stop unlawful acts, minimize and eliminate the factors, causes and conditions of the latter, while including the information and communication component, which is an integral part of the general and individual preventive activities of law enforcement agencies.

Key words: communicative culture, information and communication support, communicative competencies, prevention, preventive activity, law enforcement agencies, concept, implementation, legislation.

Вступ. Актуальність. Особливостям реалізації превентивної діяльності як однієї з важливих складових діяльності правоохоронних органів варто приділити увагу з огляду на те, що правильний підбір форм і методів превентивної діяльності суб'єктами її здійснення є запорукою зниження відсотку вчинення протиправних діянь особами, які за своєю поведінкою, мають ознаки таких, які можуть бути схильними для вчинення таких діянь вперше, або вчинення протиправних діянь особами, що вже були притягнені до відповідальності за протиправні діяння раніше. Превентивна діяльність, яка здійснюється правоохоронними органами, з огляду на свою специфіку, здатна мінімізувати або ж ліквідувати фактори й умови, які можуть впливати на руйнування правосвідомості, правової культури як населення в цілому, так і окремих груп або окремих осіб. При цьому необхідно наголосити на важливості володіння комунікативними навичками та комунікативною культурою працівниками правоохоронних органів, які здійснюють в межах своїх повноважень превентивну діяльність, зокрема при спілкуванні з населенням, що є невід'ємною частиною загальної та індивідуальної превентивної діяльності правоохоронних органів, а також комунікації з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, громадськими об'єднаннями тощо з метою ефективного, оперативного досягнення мети превентивної діяльності.

Об'єктом роботи є суспільні відносини, пов'язані із здійсненням превентивної діяльності правоохоронними органами. Предметом роботи є підходи до визначення поняття інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів та особливості реалізації останнього.

При написанні роботи використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання (спеціально юридичний, логічний, порівняльно-правовий, метод експертних оцінок, прогнозування тощо), що й дозволило комплексно проаналізувати підходи до визначення поняття інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів, а також його складових, проаналізувати особливості реалізації такої діяльності в цілому.

Ступінь дослідження питання. На особливості здійснення превентивної діяльності правоохоронними органами, зокрема на ролі Національної поліції України як суб'єкта здійснення останньої, звертали увагу у своїх працях Джафарова О.В., Іщенко І.В., Парханов В.Р., Ярмак Х.П., Пилипів Р.М., Веселов М.Ю., Жбанчик А.В., Волков Ю.М., Школа С.М. та ін., в т.ч. аналізуючи особливості здійснення такої діяльності і в період дії правового режиму воєнного стану (Іванов А.О.). Питанням комунікативної компетентності в діяльності правоохоронних органів присвячені праці Землянської О.В., Жук Н.А., Зубенко І.В., психології та особливостям комунікативної підготовки співробітників правоохоронних органів присвячені праці Розова В.І., Якимчук М.Ю., Козубенко І.В. та ін. Тож дослідження інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів набуває актуальності з огляду на важливість першого для ефективного здійснення превентивної діяльності зазначеними суб'єктами в цілому та досягнення її мети зокрема.

Виклад основного матеріалу. I. Превентивна діяльність правоохоронних органів: підходи до визначення поняття та особливості реалізації. Як за звичайних умов існування держави, так і за умов дії правового режиму воєнного стану, не лише не втрачає актуальності питання особливостей здійснення превентивної діяльності правоохоронними органами, а й підвищується увага до останніх з огляду на важливість забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, під-

тримання правопорядку, законності, забезпечення публічної безпеки, попередження й припинення протиправних діянь, мінімізація та ліквідація факторів, причин і умов, що є чинниками виникнення стимулів до здійснення протиправних діянь, саме тому доцільним є визначення змісту превентивної діяльності правоохоронних органів та особливостей реалізації останньої. Так, існує декілька підходів до визначення поняття «превентивна діяльність правоохоронних органів», наприклад, дослідник Школа С.М. акцентує увагу у своїх роботах на особливостях здійснення такої діяльності працівниками Національної поліції України, до повноважень підрозділів якої входить профілактика правопорушень, та до цього ж дослідник визначає превенцію правопорушень як «цілеспрямовану діяльність підрозділів і служб поліції з метою виявлення, усунення і зниження негативного впливу чинників, що зумовлюють учинення кримінальних і адміністративних правопорушень, формування позитивного середовища соціалізації й корегування поведінки осіб, схильних до вчинення правопорушень» [1, с. 130]. До того ж автор акцентує увагу, що превентивна діяльність правоохоронних органів є складовою їх адміністративної діяльності. При цьому з поняття можна виділити умовно дві складових: перша складова безпосередньо пов'язана із вже згаданою мінімізацією або ж ліквідацією причин, умов, факторів, що мають вплив на здійснення протиправних діянь (усунення «шкідливих», «негативних» чинників, а друга складова – «позитивна», формування таких умов або ж середовища, за якого з'являється можливість впливу на правосвідомість, на правову культуру осіб, щодо яких здійснюється превентивна діяльність.

В свою чергу колектив авторів навчального посібника «Профілактична (превентивна) діяльність патрульної поліції» [2, с. 10] визначає превентивну діяльність як складову адміністративної діяльності, за якої відбувається здійснення впливу на свідомість осіб за допомогою методу переконання з метою недопущення (профілактики; запобігання; превенції) вчинення правопорушень через специфічні форми, з урахування специфіки правоохоронного органу (в цьому випадку мова йдеться про патрульну поліцію), а саме превентивні поліцейські заходи [3, с. 55]. Так, ознаками превентивної діяльності патрульної поліції дослідник визначає, по-перше, домінуючий метод превентивної діяльності правоохоронних органів, а саме метод переконання, по-друге, мету здійснення такої діяльності – профілактика протиправних діянь, по-третє, індивідуалізацію форм здійснення превентивної діяльності, з огляду на специфіку того органу, який таку діяльність реалізує.

В свою чергу, дослідник Танько А., до превентивних заходів, що реалізуються працівниками поліції, додає ще «діагностичні і моніторингові заходи щодо виявлення причин і умов здійснення адміністративних правопорушень; заходи підтримання і підвищення рівня публічної безпеки та порядку; заходи щодо моніторингу оперативної обстановки в державі, аналізу і узагальнення результатів та ефективності поліцейської діяльності; цілодобове патрулювання території обслуговування для підтримання належної охорони громадського порядку; заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці; заходи із запобігання та припинення насильства в сім'ї тощо» [4, с. 202]. Варто погодитися з автором щодо важливості моніторингу як складової превентивної діяльності правоохоронних органів з огляду на те, що саме специфіка такої діяльності, цільове направлення на запобігання тим чи іншим видам протиправних діянь, бере початок з виявлення умов, факторів, причин, що є безпосередньо пов'язаними із вчиненням правопорушень та злочинів. Виявлення криміногенних факторів, виявлення «негативних» умов, що можуть впливати на окрему особу, коло осіб, або суспільство в цілому (безпосередній або опосередкований вплив «негативних ідей»)

сприяють недопущенню вчинення протиправних діянь в майбутньому іншими особами (які ще не вчиняли протиправних діянь), або ж особами, які вже притягалися до відповідальності за вчинення останніх раніше. Такий моніторинг є однією з ефективних складових превентивної діяльності правоохоронних органів з огляду на вплив результатів вивчення причин, які стали поштовхом для вчинення протиправних діянь раніше, на можливість прогнозування поведінки інших осіб та запобігання вчиненню протиправних діянь в подальшому.

Дослідник Іванов А.О. аналізуючи особливості превентивної діяльності Національної поліції України, в т.ч. й під час дії правового режиму воєнного стану, та підходить до визначення превентивної діяльності іншими науковцями, наголошує на тому, що «поняття «превенція» і «превентивна діяльність» можуть широко використовуватися для формалізації комплексної діяльності органів державної влади і, зокрема, поліції у всьому ланцюжку етапів діяльності останніх задля недопущення реалізації протиправних намірів і бажань у фактичних діях, а також усунення чи трансформації протиправних думок, намірів і бажань та створення надійних стримуючих факторів» [5, с. 137]. Так, у визначеному понятті дослідник акцентує увагу на сутності превентивної діяльності, яка полягає у запобіганні не лише протиправним діям, а й профілактиці виникнення «думок, намірів, бажань», тобто внутрішніх поштовхів до діяння на основі власних переконань, автор також виділяє і суб'єктів реалізації превентивної діяльності, а саме органи державної влади, з акцентом на органи поліції у такій реалізації. Варто погодитися з автором щодо характеру такої діяльності, що визначена як комплексна діяльність, системна діяльність з метою профілактики вчинення протиправних діянь, при цьому така діяльність має безпосередній вплив на правову культуру та правову свідомість суб'єкта або суб'єктів, щодо яких превентивна діяльність здійснюється.

В той же час дослідниця Джафарова О.В. при аналізі ролі Національної поліції як провідного суб'єкта здійснення превентивної діяльності надає визначення превентивної діяльності Національної поліції, а саме: «превентивна діяльність Національної поліції – це окрема функція Національної поліції, зміст якої вмонтовано в завдання та повноваження поліцейських і представляє собою систему взаємоузгоджених, системних, цілеспрямованих випереджувальних заходів і дій, які спрямовані на перешкодження виникненню тих чи інших форм соціальних відхилень, девіантної поведінки, а також їх розповсюдження у суспільстві» [5, с. 178]. Автор виділяє превентивну діяльність Національної поліції України, не як складову діяльності останньої, а як її функцію, при цьому наголошує на всеосяжності її, яка знайшла своє втілення в змісті завдань та повноважень працівників поліції. При цьому варто погодитися із ознаками діяльності (заходів), а саме: системність, взаємоузгодженість, цілеспрямованість, випереджувальність тих заходів, що застосовуються в межах реалізації превентивної діяльності.

Так, превентивна діяльність правоохоронних органів, не зважаючи на множинність підходів до визначення поняття, має свої характерні, специфічні ознаки, які притаманні саме такій діяльності і відрізняють її від інших видів діяльності правоохоронних органів. Такими ознаками є: підзаконність; цілеспрямованість; зорієнтованість на попередження вчинення правопорушень, (як особами, які такі правопорушення не вчиняли на момент реалізації методів превентивної діяльності правоохоронними органами або їх підрозділами, так і особами, які такі правопорушення вже вчиняли, з метою недопущення їх повторності); реалізація з метою підтримання правопорядку та формування правосвідомості осіб у дусі його дотримання; виявлення і усунення чинників (моніторинг їх), які впливають на вчинення правопорушень; системність

та взаємоузгодженість форм, методів, заходів, що реалізуються під час здійснення превентивної діяльності; індивідуалізація підбору останніх; оперативність та готовність до змін (якщо попередні методи або заходи не є ефективними, готовність суб'єкта, який їх застосовує, змінити на інші, з огляду на специфіку суб'єкта, щодо якого така діяльність реалізовується) тощо.

П. Інформаційно-комунікативне забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів: підходи до визначення поняття та особливості реалізації. Щодо інформаційно-комунікативних здібностей працівників правоохоронних органів при здійсненні превентивної діяльності як складової діяльності таких органів в цілому, то на важливості формування визначених здібностей, використанні останніх при здійсненні повноважень працівниками правоохоронних органів, наголошується не тільки законодавцем у нормативно-правових актах, що регулюють діяльність того чи іншого правоохоронного органу (наприклад, Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 р. № 1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських» тощо), а й в численних працях вітчизняних дослідників, які присвятили наукові дослідження ролі та значенню комунікативної культури, комунікативній компетентності в діяльності правоохоронних органів.

Так, дослідниця Землянська О.В. розглядаючи питання особливостей професійних компетентностей, в т.ч. комунікативних, працівників підрозділів Національної поліції України, та наголошуючи на визначній ролі таких компетентностей для здійснення повноважень, безпосередньо пов'язаних із спілкуванням (під час виконання професійних обов'язків), в т.ч. з населенням та іншими правоохоронними органами, робить акцент на складності структури комунікативної компетентності, елементами якої визначає наступні: а) комунікативні здібності; б) особливості переробки інформації суб'єктом (інформаційно-комунікативні функції); в) комунікативні уміння та навички; г) комунікативні якості особистості фахівця [6, с. 134]. При цьому дослідниця робить акцент на тому, що такі комунікативні компетентності є у людини від природи і впродовж життя вони можуть розвиватися, змінюватися, корегуватися тощо, залежно від розвитку професійних якостей, в процесі навчання особи, підвищення кваліфікації, в т.ч. професійної, в процесі професійної діяльності, а інформаційно-комунікативна функція, в свою чергу, за думкою актора, складається з «формування, передавання та прийому інформації» [6, с. 135]. При цьому дослідниця акцентує увагу на ролі комунікативних компетентностей для працівників Національної поліції України, а саме допоміжну функцію при: «1) складанні уяви про людину, з якою працівник зіштовхується в своїй діяльності – формування своєрідного портрету співбесідника на основі зовнішньої інформації, аналізу поведінки, вербальної та невербальної інформації; 2) налагодженні комунікації – пошук адекватних засобів, стилю (формального, неформального) комунікації з партнером, побудова сприятливої психологічної атмосфери для спілкування; 3) виявленні та вирішенні професійних конфліктів; 4) пошуку та використанні шляхів і засобів впливу на людей з ціллю вирішення професійних завдань; 5) побудові сприятливої психологічної атмосфери в підрозділі, підвищення групової згуртованості» [6, с. 135]. Так, з огляду на виділені функції при інформаційно-комунікативному забезпеченні діяльності Національної поліції України, можна зазначити, що такі особливі допоміжні функції є безпосередньо пов'язаними із реалізацією завдань превентивної діяльності правоохоронних органів. Саме тому, що завдяки таким функціям відбувається аналіз ситуації, аналіз чинників і умов, що так чи інакше впливають на особу або осіб, щодо яких здійснюється превентивна діяльність, відбувається складання портрету, в т.ч. психологічного, особи, з якою ведеться

індивідуальна профілактична бесіда, відбувається і вибір (на основі специфіки тієї чи іншої особи, її окремих рис, її поведінки, поглядів, переконань) форм і методів превентивної діяльності.

В той же час, дослідник Якимчук М.О., визначає «комунікативну компетентність працівника поліції» як «комплекс особистісних якостей та здібностей за допомогою яких працівник поліції досягає вершин свого професіоналізму, шляхом побудови конструктивної та ефективної мовленнєвої діяльності в будь-яких життєвих ситуаціях з різними типами особистостей» [7, с. 3], при цьому погоджуючись із дослідником Зеленим В., автор робить посилення на визначення останнім ролі комунікативної спроможності працівника правоохоронних органів при реалізації своїх повноважень, зазначаючи, що «комунікативний елемент є однією з найважливіших складових створення іміджу правоохоронних органів за допомогою взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю задля формування у неї необхідних суджень про діяльність зазначених органів» [7, с. 3]. Ще один дослідник, позиція якого співпадає із попередніми, Козубенко І.В. в своїй праці, присвяченій комунікативній складовій професійної діяльності поліцейського, визначає останню як «сукупність знань, умінь і навичок, завдяки яким людина може конструктивно спілкуватися та взаємодіяти в будь-яких життєвих ситуаціях, з різними типами особистостей, спираючись на набутий досвід і культуру спілкування. Вона є результатом навчально-пізнавальної та практичної діяльності, а також результатом власного життєвого досвіду» [8, с. 126]. Так, підходить до визначення поняття комунікативної компетентності, інформаційно-комунікативної компетентності тощо різних дослідників, зводяться до більшості спільних рис. Перед тим, як такі особливі риси інформаційно-комунікативного забезпечення діяльності правоохоронних органів, в т.ч. й превентивної діяльності, визначити, варто також звернути увагу на вже згаданий попередньо Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 р. № 1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських», в продовження думки щодо важливості інформаційно-комунікативного забезпечення діяльності правоохоронних органів, і зробити наголос на одній з груп правил, які умовно можна виділити у визначеному акті, це правила, що регулюють комунікативну культуру, культуру ділового мовлення поліцейських, такі як: «...заборонено бути зверхнім, погрожувати, іронізувати, використовувати ненормативну лексику та допускати дискримінацію в будь-якій формі...», «дотримуватися норм ділового мовлення, не допускати використання

ненормативної лексики», «контролювати свої почуття та емоції...» [9], під час спілкування із громадськістю Правилами визначено необхідність «надати можливість особі висловити власну думку», «висловлювати вимоги чи зауваження, що стосуються особи, у ввічливій та переконливій формі», «бути тактовним та доброзичливим» [9] тощо, виявляючи тим самим повагу до гідності кожного члена суспільства. Так, особливостями інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів умовно можна виділити: особливість набуття (набувається з народження, та має здатність модифікуватися, розвиватися, змінюватися, пристосовуватися до умов); особливість зміни (під впливом чинників – навчання, професійний розвиток, професійне зростання, підвищення професійної кваліфікації, стажування тощо); особливість закріплення норм (закріплено або передбачається нормами, що містяться в чинному законодавстві, або в «базових» нормативно-правових актах, що регулюють функціонування того чи іншого правоохоронного органу, або дотичних до них, спеціалізованих, присвячених етичним нормам, дотримання яких є обов'язковим для працівників правоохоронних органів); функціональне призначення (для ефективного здійснення превентивної діяльності правоохоронними органами, з огляду на допоміжний характер інформаційно-комунікативних компетентностей для визначення особливостей осіб, щодо яких здійснюється превентивна діяльність правоохоронними органами, підбір на цій основі форм і методів такої діяльності та оперативність зміни останніх у відповідності до особливостей осіб).

Висновки. Таким чином, аналізуючи підходи до визначення понять «превентивної діяльності правоохоронних органів», «інформаційно-комунікативної спроможності», виділення з останньої складових «комунікативної компетентності» та «інформаційно-комунікативної функції», визначаючи особливості кожного з понять, характерні їх ознаки та особливості реалізації в сучасних умовах, варто наголосити на важливості інформаційно-комунікативного забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів як однієї із особливих видів діяльності останніх з метою забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, підтримання правопорядку, законності, забезпечення публічної безпеки, попередження й припинення протиправних діянь, мінімізації та ліквідації факторів, причин і умов здійснення останніх, при цьому включаючи інформаційно-комунікативну складову, яка є невід'ємною частиною загальної та індивідуальної превентивної діяльності правоохоронних органів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Школа С. М. Правові засади профілактичної роботи Національної поліції України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 129–132.
2. Профілактична (превентивна) діяльність патрульної поліції: навч. пос. уклад. О.І. Ульянов, О.Т. Ніколаєв, О.Ю. Конєв, Є.Ф. Бахчеван; ОДУВС. 2017. 118 с.
3. Кремова Д.С. Адміністративна та превентивна діяльність правоохоронних органів: співвідношення понять. *Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності: збірник матеріалів засідання № 5 постійно діючої Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 24 березня 2023 р.)* Кропивницький: ТОВ «Центрально-Українське видавництво». С. 53 – 56.
4. Танько А. В. Стратегічні завдання та форми діяльності органів Національної поліції України як суб'єкта реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини. *Адміністративне право і процес*. № 2. 2020. С. 199-205
5. Іванов А.О. Превентивна діяльність органів поліції: реалії та виклики в умовах воєнного стану. *Право і безпека*. 2022. № 4 (87). С. 135-144.
6. Землянська О.В. Комунікативна компетентність та її роль в діяльності працівника поліції. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917–2017 рр.)*. Харків, 2017. С. 134–136.
7. Якимчук М. Ю., Шнайдер А. О. Комунікативна компетентність як складова професійної діяльності працівника поліції. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2020. № 2(22). С. 1–11.
8. Козубенко І.В. Комунікативна складова професійної діяльності поліцейського. *Юридична психологія*. 2022. № 2(31). С. 122–129.
9. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 р. № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>